

Z. Bania — St. Kobielus, *Jasna Góra*, Warszawa² 1983, Instytut Wydawniczy Pax, ss. 72 + 132 fotografie.

600-lecie sanktuarium jasnogórskiego stało się okazją do opracowania albumu zawierającego 132 ilustracje oraz obszerny wstęp historyczny. Sam fakt, że w krótkim czasie ukazały się już dwa wydania albumowe dzieła i jedno bez ilustracji świadczy o zapotrzebowaniu i pozytywnej ocenie czytelników.

Wprowadzenie historyczne, podzielone na 11 paragrafów, przedstawia powstanie i początki paulińskiego klasztoru na Jasnej Górze, szkicuje dzieje cudownego wizerunku Matki Boskiej opisując także jego wygląd, a następnie zapoznaje z historią konwentu pokazując zwłaszcza momenty, w których odegrał on dużą rolę w dziejach narodu polskiego. Ponieważ dzieje obrazu i klasztoru jasnogórskiego splecione są z historią narodu polskiego, zostały one ukazane na tle wydarzeń z naszej historii. Takie ujęcie jest z pewnością słuszne, gdyż pozwala lepiej zrozumieć dzieje klasztoru i uwydatnia rolę, jaką spełniał on w różnych okresach naszej trudnej przeszłości. Czasem zapowiada to już tytuł paragrafu, np. *Symbol jedności w podzielonej ojczyźnie*; zawsze w sposób bardzo plastyczny przedstawia to sam tekst. Opracowanie podkreśla zasługi sanktuarium dla narodowej integracji i poczucia wspólnoty wszystkich stanów oraz jego rolę w formowaniu postaw patriotycznych. Ukazuje Jasną Górę jako centrum odrodzenia religijnego i patriotycznego.

Czytając wstęp dowiadujemy się wiele o zasługach klasztoru jasnogórskiego dla polskiej kultury. Np. pisząc o pielgrzymkach do Częstochowy autorzy zwracają uwagę na to, że obok znaczenia czysto religijnego były one także formą wymiany kulturalnej.

Autorzy donoszą o kolejnych zmianach architektonicznych, o ustawicznych staraniach o jak najokazalszy wystrój wnętrza oraz o ciągłym powiększaniu zasobu przedmiotów — stanowiących dużą wartość artystyczną. Ilustruje to bogaty materiał w postaci fotografii czarno-białych i kolorowych.

Podkreślić należy, że w swoim opracowaniu autorzy oparli się na bogatej literaturze, fachowej i popularyzatorskiej, dotyczącej tego przedmiotu. Piszą poprawnym, a nawet pięknym językiem. Pracę czyta się z zainteresowaniem i przyjemnością. Ciągłe za mało jest u nas tego rodzaju opracowań, poświęconych ważnym zabytkom kultury narodowej i religijnej. Biorąc zaś pod uwagę znaczenie Jasnej Góry we współczesnym duszpasterstwie, tym bardziej z radością należy powitać

ukazanie się omawianego albumu. Streszczenia w jęz. włoskim, francuskim i niemieckim przybliżają pracę także cudzoziemcom. Autorom należy wyrazić wdzięczność za podjęcie się tego dzieła i pogratulować osiągniętego sukcesu.

Roman Bartnicki